

Õiguskantsler

Teie 12.04.2018 nr

Meie 18.04.2018 nr 6-4/180556/1801870

Hiiumaa valla põhimääruse § 10 punktid 2 ja 3

Lugupeetud []

Küsisite, kas [Hiiumaa valla põhimääruse](#) (edaspidi: põhimäärus) § 10 punktid 2 ja 3 on kooskõlas seadusega.

Leian, et põhimääruse § 10 punktid 2 ja 3 on [kohaliku omavalitsuse korralduse seadusega](#) (KOKS) ja [avaliku teabe seadusega](#) (AvTS) kooskõlas.

Kõnealused põhimääruse sätted on järgmised:

„§ 10. Volikogu esimees

Volikogu esimees täidab lisaks kohaliku omavalitsuse korralduse seaduse § 42 sätestatud ülesannetele järgmisi ülesandeid:

2) volitab teisi volikogu liikmeid esindama valda ja volikogu temale antud pädevuse piires.

Küsimuste kooskõlastamisel ja otsustamisel, kus volikogu seisukoht puudub, on volikogu esimehel õigus tegutseda eelläbirääkimiste piires;

3) peab volikogu nimel kirjavahetust.“

Volikogu esimehe esinduspädevust reguleerivad sätted on selged ja ühemõttelised. Seetõttu ei vaja need eraldi tõlgendamist.

KOKS § 10 lõige 1 sätestab, et nii vald kui ka linn on avalik-õiguslik juriidiline isik, keda esindavad seaduste ja omavalitsusüksuse põhimääruse alusel ning kehtestatud korras oma pädevuse piires volikogu, volikogu esimees, valla- või linnavalitsus ning vallavanem või linnapea või nende volitatud esindajad. Valla või linna esindamise korra võib kehtestada üksnes volikogu (KOKS § 22 lõike 1 punkt 23). KOKS § 42 lõike 1 punkti 2 järgi esindab volikogu esimees omavalitsusüksust ja selle volikogu seaduse, valla või linna põhimääruse ning volikogu antud pädevuse kohaselt. KOKS § 42 lõike 1 punkti 4 järgi täidab volikogu esimees peale sama lõike punktides 1–3¹ sätestatud ülesannete ka muid talle seadusega ja valla või linna põhimäärusega pandud ülesandeid. KOKS § 8 lõike 2 kohaselt võib valla või linna põhimäärus sisaldada peale sama paragrahvi 1. lõike normide ka muid valla või linna tegevust reguleerivaid sätteid.

KOKS sätestab volikogu esimehe esinduspädevuse õiguslikud piirid:

Õiguskantsleri Kantselei

Kohtu 8, 15193 TALLINN. Tel 693 8404. Faks 693 8401. info@oiguskantsler.ee www.oiguskantsler.ee

- vallale või linnale rahaliste kohustuste võtmine on volikogu ainupädevuses (§ 22 lõige 1 punkt 8);
- rahvusvahelise koostöö raames sõlmitavad lepingud tuleb eelnevalt läbi vaadata ja heaks kiita volikogus, kui nende täitmisega kaasnevad kulutused omavalitsusüksuse eelarvest või nendega võetakse muid varalisi kohustusi (§ 13 lõige 4);
- vallavanem või linnapea esindab omavalitsusüksust ja valla- või linnavalitsust seaduse, valla või linna põhimääruse ning volikogu antud pädevuse kohaselt (§ 50 lõige 1 punkt 2).

Põhimääruse § 10 punkt 2 neid õiguslikke raame ei ületa.

See, et volikogu esimees saab pidada eelläbirääkimisi, ei tähenda iseenesest korruptsiooniohtu. KOKS § 17 lõike 5 järgi ei tohi volikogu esimees osa võtta volikogu sellise üksikakti arutamisest ega otsustamisest, mille kohta kehtestab talle toimingupiirangu korruptsioonivastane seadus (KVS). Sellisel juhul peab ta enne küsimuse arutelu algust tegema avalduse enda arutelul mitteosalemise kohta (KOKS § 17 lõige 6 esimene lause). KVS § 11 lõige 1 sätestab toimingupiirangu alused nii otsuse tegemise kui ka toimingut sooritamise korral.

Valla või linna põhimäärus ei pea määratlema, mida tähendab volikogu nimel kirjavahetuse pidamine. Samas pole põhjust tõlgendada sellise kirjavahetuse pidamist tavapärasest erinevalt. Seega on õige Teie seisukoht, et see tähendab kirjade saatmist, vastuvõtmist ja nõuetekohast registreerimist valla dokumendiregistris. See ei tähenda siiski, et volikogu esimees peaks kõiki kirjavahetusega kaasnevaid tehnilisi toiminguid ise tegema.

Volikogu esimees esindab mitte ennast kui eraisikut, vaid volikogu või omavalitsusüksust tervikuna. Seega peab teave tema kirjavahetuse kohta olema volikogu liikmetele kättesaadav. KOKS § 26 lõike 1 järgi on volikogu liikmel õigus saada volikogu ja valitsuse õigusakte, dokumente ja muud teavet, välja arvatud andmed, mille väljastamine on seadusega keelatud. Volikogu esimehe kirjavahetust kajastab valla või linna dokumendiregister (vt AvTS §-d 11–13).

See, et põhimääruses pole konkreetselt sätestatud, mis vormis (aktiivne või passiivne) volikogu liikmeid teavitatakse ja milliste kanalite kaudu kirjavahetust peetakse, ei ole vastuolus seadusega. KOKS ega AvTS ei kohusta volikogu selliseid üksikasju valla või linna põhimääruses reguleerima.

Volikogu esimehe kirjavahetuse kontrollimise tõhusus sõltub eeskätt volikogu liikme(te) aktiivsusest. Volikogu liige saab volikogu esimehele esitada arupärimisi ja küsimusi, esineda sõnavõttudega või kasutada muid volikogu töökorras ettenähtud võimalusi.

Loodan, et neist selgitustest on abi.

Lugupidamisega

/allkirjastatud digitaalselt/

Ülle Madise

Vallo Olle 693 8445
Vallo.Olle@oiguskantsler.ee